DOI: [10.32702/2307-2105-2021.3.8](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.3.8)

УДК 336.717

*О. В. Добровольська,
д. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: 0000-0002-4159-8446
В. М. Йолтухівський,
магістр, Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: 0000-0002-7208-2637*

ЛІКВІДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОЇ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

*O. Dobrovolska
Doctor of Economic Sciences,
Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance,
Dnipro State Agrarian and Economics University, Ukraine
V. Yoltukhivskiy
Master, Dnipro State Agrarian and Economics University, Ukraine*

LIQUID PROVISION AS A GUARANTEE OF QUALITY CREDIT POLICY OF A COMMERCIAL BANK: A PRACTICAL ASPECT

У статті розглянуто актуальність питання ліквідного забезпечення, як елемента кредитної політики комерційного банку. Забезпечити ефективність кредитної політики комерційного банку можна, лише за умов підтримання ліквідності забезпечення. Саме тому дослідження і моніторинг ліквідного забезпечення в контексті кредитної політики банку відіграє вагомий роль у забезпеченні стабільного функціонування банків та є важливим й актуальним. Підтверджено, що кредитна політика банку передбачає постійне збільшення кредитних ресурсів, підтримання ліквідності кредитного портфеля шляхом покращення якості забезпечення за виданими кредитами по усіх сегментах ринку. Визначено етапи формування та управління портфелем забезпечення АТ «АБ «РАДАБАНК» м. Дніпро. Проаналізовано кредитний портфель та динаміку забезпеченості кредитів АТ «АБ «РАДАБАНК». Запропоновано методи, на яких базується процес управління усіма видами ризику. Надано визначення дефеніції «управління кредитною політикою комерційного банку», як організаційно-економічному процесу функціонування банку задля здійснення кредитування з ціллю досягнення максимальної результативності та мінімізації кредитного ризику. Представлено кредитну політику АТ «АБ «РАДАБАНК» через призму загальних цілей комерційного банку та запропоновано шляхи її здійснення.

The article considers the relevance of the issue of liquid collateral as an element of the credit policy of a commercial bank. It is possible to ensure the effectiveness of the credit policy of a commercial bank only if the liquidity of the collateral is maintained. That is why the study and monitoring of

liquidity in the context of the bank's credit policy plays an important role in ensuring the stable operation of banks and is important and relevant. It was confirmed that the bank's credit policy provides for a constant increase in credit resources, maintaining the liquidity of the loan portfolio by improving the quality of collateral for loans in all market segments. The stages of formation and management of the portfolio of JSC JSB "RADABANK" Dnipro are determined. The loan portfolio and dynamics of loan collateral of JSC JSB "RADABANK" are analyzed. The loan portfolio of JSC JSB "RADABANK" in 2019 was formed by 38% loans granted for production and construction, 34% - loans for trade, repair of cars, household goods and personal items, 8% each - loans for agriculture, hunting, forestry and loans for real estate transactions, rent, engineering and services, 7% - loans to individuals, 4% - loans for financial services, 1% - loans for other purposes. Considering the types of collateral, legal entities and individuals-entrepreneurs are provided loans, mainly secured by real estate in 2019 increased by +161%, then secured by other assets +286.99%, and lastly, customers provide secured deposit +135.66% in 2019 than in 2015. Methods on which the process of managing all types of risk is based are proposed, namely cyclic and repeated monitoring of mortgaged property, periodic revaluation of mortgaged property, diversification of collateral, experienced legal support, security inspection, such as current debt and re-collateral. compulsory insurance of the subject of the pledge, constant improvement of the qualification of the employees of the mortgage unit. The definition of "credit policy management of a commercial bank" as an organizational and economic process of the bank's operation for lending in order to achieve maximum efficiency and minimize credit risk. It is proved that for a commercial bank the ultimate goals are to make a profit from active operations; ensuring the sustainable operation of the bank and maintaining its reliability. The credit policy of JSC "JSB" RADABANK "through the prism of the general objectives of a commercial bank is presented and the ways of its implementation are suggested.

Ключові слова: забезпечення; ліквідність; кредитна політика; кредит; кредитний портфель; кредитний ризик; застава; моніторинг.

Key words: collateral; liquidity; credit policy; credit; loan portfolio; credit risk; collateral; monitoring.

Постановка проблеми. В умовах ринкових перетворень та нестабільності основною формою кредиту є банківський кредит. Багаторічний досвід розвитку банків в різних країнах свідчить про те, що ефективне управління кредитами корелює з розміром одержуваного банком прибутку. Тому розробка кредитної політики вітчизняними банками і реалізація її практичних аспектів представляє беззаперечний практичний інтерес для вдосконалення діяльності банків в Україні.

У той же час в умовах жорсткої конкуренції і великого ступеня невизначеності кредитного ринку підвищується ризик неповернення виданих позичок, дисбалансу кредитного портфеля банку і, як наслідок, зниження ліквідності балансу. Тому бажання врахувати вплив будь-яких чинників, окреслення стратегічних й тактичних цілей потребує від комерційних банків пошуку кредитної політики, яка стане «двигуном» (чи індикатором) його кредитної діяльності.

Однак забезпечити ефективність кредитної політики комерційного банку можна, лише за умов підтримання ліквідності забезпечення. Саме тому дослідження і моніторинг ліквідного забезпечення в контексті кредитної політики банку відіграє вагомий роль у забезпеченні стабільного функціонування банків та є важливим й актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий вклад щодо розв'язання й вдосконалення питань ліквідного забезпечення в контексті кредитної політики комерційних банків, в тому числі й для практичного застосування, внесли вітчизняні й зарубіжні вчені, а саме: В.В. Волкова [4], С.В. Вожжов [1], Т.І. Євченко [2], І. Лис [3], О.О. Руденко [4], Н.О. Хіміч [6], Д. Хоружий [7]. Проте, попри значні наукові результати, одержані науковцями, досі питання ліквідного забезпечення банків на шляху до ефективної кредитної політики вважаємо недостатньо розробленим, як в теоретичному, так і в практичному аспектах.

Постановка завдання. Метою статті є розкриття сутності й значення кредитної політики банку, а також здійснення діагностики забезпечення з позицій ліквідності, використовуючи дані АТ «АБ «РАДАБАНК» м. Дніпро.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кредитна політика банку визначає стандарти, параметри і процедури, якими керуються банківські працівники у своїй діяльності з надання, оформлення кредитів та

управління ними. Кредитна політика зазвичай оформляється документально і включає в себе положення, що регламентують попередню роботу з видачі кредиту, а також процес кредитування.

Таким чином, кредитна політика - це розробка заходів, спрямованих на удосконалення співвідношення ризику і прибутковості від операцій з надання позик фізичним особам та іншим господарюючим особам.

Сутністю кредитної політики банку є забезпечення безпеки, лояльності та прибутковості операцій з надання кредиту, іншими словами вміння знівелювати до нуля кредитний ризик.

Сутність кредитної політики комерційного банку розкривається в її функціях. Існують дві групи функцій: загальні, які відносять до абияких складових банківської політики, й специфічні, які є відокремлюють кредитну політику від будь-яких складових банківської політики.

Кредитна політика банку передбачає постійне збільшення кредитних ресурсів, підтримання ліквідності кредитного портфеля шляхом покращення якості забезпечення за виданими кредитами по усіх сегментах ринку.

Як відомо зниження якості кредитної політики банків є наслідком несвоєчасного повернення кредитів позичальниками.

Зупинимося на етапах формування та управління портфелем забезпечення АТ «АБ «РАДАБАНК»:

1. Надходження до банку заявки на оцінку предметів застави; пошук предметів застави та спеціалістів щодо його оцінки, пошук та аналіз необхідних документів.

2. Здійснення оцінки, разом з визначенням ринкової вартості предмету застави, ліквідності, справедливої та заставної вартості, поданого забезпечення, формування висновку.

3. Аналіз заставних ризиків і розробка заходів щодо їх мінімізації.

4. Підготовка та оформлення договору застави.

5. Моніторинг наявності, стану й вартості заставного забезпечення.

6. Зняття обтяження (після повернення кредиту) або реалізація застави

(за умов неповернення кредиту).

В умовах сучасної політичної та економічної нестабільності комерційні банки мають створювати ефективну систему фінансового управління своїм кредитним портфелем. Проаналізуємо динаміку кредитів за видами економічної діяльності АТ «АБ «РАДАБАНК» в 2015-2019 роках (таблиця 1).

Таблиця 1.

Динаміка кредитів за видами економічної діяльності АТ «АБ «РАДАБАНК», за 2015-2019 рр., тис. грн.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення 2019 р. до 2015 р., %
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	132608	237477	229084	386530	370735	279,57
Виробництво та будівництво	72482	138322	246434	341350	411654	567,94
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	76769	96205	117463	81727	89717	116,87
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг	13459	3557	58750	44372	90427	671,87
Фізичні особи	6241	12468	39748	67738	79522	збільшення в 13 разів
Надання фінансових послуг	17665	16254	24502	41969	39110	221,40
Інші	2506	-	353	30531	9163	365,64
Усього кредитів та заборгованість клієнтів без урахування резервів	321730	504284	716334	994217	1090327	338,90

Джерело: розраховано автором на підставі <https://www.radabank.com.ua/ua/finansovaya-otchetnost/>

Отже, кредитний портфель АТ «АБ «РАДАБАНК» в 2019 році (рис. 1) був сформований на 38 % кредитами, наданими на виробництво та будівництво, 34 % кредити на торгівлю, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, по 8% кожний кредити на сільське господарство, мисливство, лісове господарство та кредити на операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг, 7 % кредити фізичним особам, 4 % кредити для надання фінансових послуг, 1 % - кредити на інші цілі.

На підставі річної звітності АТ «АБ «РАДАБАНК» за 5 останніх років проаналізуємо забезпеченість кредитів за видами наданих кредитів.

Рис. 1. Склад кредитного портфеля за видами економічної діяльності АТ «АБ «РАДАБАНК» в 2019 році, тис. грн.

Динаміка забезпеченості кредитів АТ «АБ «РАДАБАНК», які надані юридичним особам та фізичним особам-підприємцям за 2015-2019 рр. (табл. 2) свідчить про те, що мають місце незабезпечені кредити та їх динаміка прямує до збільшення. В 2019 році їх сума склала 246068 тис. грн, що майже в 4 рази більше в 2015 році. Динаміка забезпечених кредитів також має тенденцію до збільшення (+202,33 %) в 2019 році порівняно з 2015 роком. Розглядаючи по видам забезпечення, то клієнтам надаються кредити під заставу нерухомого майна в 2019 році приріс +161 %, потім під заставу інших активів +286,99 %, та на останньому місці клієнти надають під заставу депозит +135,66 % в 2019 році, ніж в 2015 році.

Таблиця 2.
Динаміка забезпеченості кредитів АТ «АБ «РАДАБАНК», які надані юридичним особам та фізичним особам-підприємцям за 2015-2019 рр., тис. грн.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення 2019 р. до 2015 р., %
Незабезпечені кредити	62545	53061	100083	181210	246068	393,43
Кредити, що забезпечені:	252944	438755	576502	745270	764737	302,33
- грошовими коштами	6181	1104	700	31349	14566	235,66
- нерухомим майном	162533	240532	279540	363166	424207	261,00
в т.ч. житлового призначення	27026	57243	53112	61036	69005	255,33
-іншими активами	84230	197119	296262	350755	325964	386,99
Усього кредитів та заборгованості клієнтів без урахування резервів	313815	491816	676585	926479	1010805	322,10

Джерело: розраховано автором на підставі <https://www.radabank.com.ua/ua/finansovaya-otchetnost/>

Динаміка забезпеченості кредитів АТ «АБ «РАДАБАНК», які надані фізичним особам на поточні потреби за 2015-2019 рр. (табл. 3) свідчить про те, що мають місце незабезпечені кредити та їх динаміка стрімко прямує до збільшення, в тому числі й за рахунок інфляції в країні. В 2019 році їх сума склала 26765 тис. грн, що в 7 разів більше, ніж в 2015 році. Динаміка забезпечених кредитів також має тенденцію до збільшення - в 35 разів перевищення в 2019 році порівняно з 2015 роком. Розглядаючи по видам забезпечення, то юридичним особам та фізичним особам-підприємцям надаються кредити, головним чином, під заставу нерухомого майна в 2019 році приріс +161 %, потім під заставу інших активів +286,99 %, та на останньому місці клієнти надають під заставу депозит +135,66 % в 2019 році, ніж в 2015 році.

Таблиця 3.
Динаміка забезпеченості кредитів АТ «АБ «РАДАБАНК», які надані фізичним особам на поточні потреби за 2015-2019 рр., тис. грн.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення 2019 р. до 2015 р., %
Незабезпечені кредити	3792	5354	8887	15687	26765	705,83
Кредити, що забезпечені:	1288	7114	24291	45123	45797	Збільшення в 35 разів
- грошовими коштами	-	238	560	163	700	-
- нерухомим майном	292	5750	19207	40756	39914	Збільшення в 137 разів
в т.ч. житлового призначення	140	5703	17576	29791	26063	Збільшення в 186 разів
-іншими активами	996	1126	4524	4204	5183	520,38
Усього кредитів та заборгованості клієнтів без урахування резервів	5080	12468	33178	60810	75562	Збільшення в 15 разів

Джерело: розраховано автором на підставі <https://www.radabank.com.ua/ua/finansovaya-otchetnost/>

Динаміка забезпеченості іпотечних кредитів фізичним особам АТ «АБ «РАДАБАНК» за 2015-2019 рр. (табл. 4) свідчить про те, що мають місце незабезпечені кредити та їх динаміка збільшується +958 тис. грн за 5 років, в тому числі й за рахунок інфляції в країні. Динаміка забезпечених кредитів також має тенденцію до збільшення - +4841 тис. грн в 2019 році порівняно з 2015 роком. Розглядаючи по видам забезпечення, то іпотечні кредити фізичним особам надаються, головним чином, під заставу нерухомого майна, в тому числі під заставу нерухомості житлового призначення в 2019 році застava житлового призначення була в сумі 5854 тис. грн, ніж в 2015-2016 роках, коли банк не надавав таких кредитів.

Таблиця 4.
Динаміка забезпеченості іпотечних кредитів АТ «АБ «РАДАБАНК», за 2015-2019 рр., тис. грн.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення 2019 р. до 2015 р., +/-
Незабезпечені кредити	-	-	305	809	958	958
Кредити, що забезпечені:	1161	-	6265	6119	6002	4841
- грошовими коштами	-	-	-	-	-	0
- нерухомим майном	1161	-	6265	6119	6002	4841
в т.ч. житлового призначення	-	-	6265	5747	5854	5854
-іншими активами	-	-	-	-	-	0
Усього кредитів та заборгованості клієнтів без урахування резервів	1161	-	6570	6928	6960	5799

Джерело: розраховано автором на підставі <https://www.radabank.com.ua/ua/finansovaya-otchetnost/>

Проаналізуємо в 2019 році, яка структура забезпечених та незабезпечених кредитів в розрізі вище вказаних видів кредитування за допомогою таблиці 5. Так, в загальній структурі найвищий процент незабезпечених кредитів по кредитах, які надані фізичним особам на поточні потреби 35,42 %.

Найвищий процент забезпеченості по кредитах, які надані юридичним особам та фізичним особам-підприємцям 75,66 %. В тому числі 41,97 % під заставу нерухомого майна, та 32,25 % під заставу інших активів.

По кредитах, які надані фізичним особам на поточні потреби в заставу надають нерухомість - 52,82 %, в тому числі житлового призначення – 34,49 %.

Фізичні особи під іпотечні кредити в заставу надають нерухоме майно – 86,24 %, з яких 84,11 % це житло. Частка незабезпечених кредитів під іпотеку складає 13,76% - це найнижчий процент з усіх видів кредиту.

Отже, до питань управління ризиком забезпечення кредиту в сучасній практиці банківського кредитування треба підходити комплексно.

Таблиця 5.
Структура забезпеченості кредитів АТ «АБ «РАДАБАНК» в 2019 році

Показник	Кредити, які надані юридичним особам та фізичним особам-підприємцям		Кредити, які надані фізичним особам на поточні потреби		Іпотечні кредити фізичним особам	
	тис. грн	в % до підсумку	тис. грн	в % до підсумку	тис. грн	в % до підсумку
Незабезпечені кредити	246068	24,34	26765	35,42	958	13,76
Кредити, що забезпечені:	764737	75,66	45797	60,61	6002	86,24
- грошовими коштами	14566	1,44	700	0,93	-	0,00
- нерухомим майном	424207	41,97	39914	52,82	6002	86,24
в т.ч. житлового призначення	69005	6,83	26063	34,49	5854	84,11
-іншими активами	325964	32,25	5183	6,86	-	0,00
Усього кредитів та заборгованості клієнтів без урахування резервів	1010805	100,00	75562	100	6960	100

Джерело: розраховано автором на підставі <https://www.radabank.com.ua/ua/finansovaya-otchetnost/>

Безпосередньо процес управління усіма видами ризику повинен базуватися на наступних методах.

1. Циклічні та повторювальні моніторинги закладеного майна. Це комплекс заходів, що направлені на здійснення контролю за кількісними, вартісними та якісними параметрами предмета застави, його правову приналежність, умови зберігання і утримання, тобто моніторинг всіх його головних параметрів.

2. Постійна переоцінка заставленого майна. Сюди входить початкова його оцінка, наступний контроль оскільки ринкова вартість закладеного майна може змінюватися, а через це змінюється його заставна вартість. Отже, щоб контролювати достатність забезпечення, необхідно постійно переоцінювати його вартість та за необхідності підписувати додаткові угоди про нову вартість майна чи привертати нові заставні об'єкти.

3. Диверсифікація предмета застави. Предмет застави може змінюватися та індивідуально в кожному випадку кредитування потрібно залучати найкращий предмет застави. Окрім того, застава повинна складатися за можливістю з різнобічних видів майна: товарів, обладнання, нерухомості тощо. Таким чином ризик нівелюється.

4. Досвідчений юридичний супровід. Передбачається юридична експертиза заставного майна, що контролює відсутність правових обмежень на укладення угод з даними видом майна і відсутність встановлених комерційним банком обмежень на підписання угод з даним видом майна.

5. Перевірка з боку служби безпеки, наприклад на предмет поточної заборгованості і повторної застави майна. Перевірка має проводитись регулярно, оскільки випадки недобросовісної поведінки позичальників не є рідкістю та можливі багаторазові повторні передачі майна в заставу, а також великі заборгованості і практика неповернення позикових коштів.

6. Обов'язкове страхування предмета застави. Страхування має бути шляхом укладення договору майнового або особистого страхування. Страхування доцільно проводити для виключення певних ризиків, тому що його основний принцип - страхувати ризики слід тоді, коли витрати по усуненню ризиків виявляються дорожчими страхування.

7. Постійне удосконалювання кваліфікації співробітників заставного підрозділу. Реалізація даних заходів дозволяє оптимізувати банківські операції щодо забезпечення, а також підвищує якість кредитного портфеля, покращує фінансовий стан й надійність банку.

Управління кредитною політикою комерційного банку – це організаційно-економічний процес функціонування банку задля здійснення кредитування з ціллю досягнення максимальної результативності та мінімізації кредитного ризику.

Для комерційного банку кінцевими цілями є

- одержання прибутку від активних операцій;
- забезпечення стійкої діяльності банку та підтримання його надійності.

Розглянемо ризик загальної ліквідності кредитного портфеля АТ «АБ «РАДАБАНК» на основі його балансової вартості (табл. 6).

Аналіз ризику загальної ліквідності кредитного портфеля АТ «АБ «РАДАБАНК» на основі балансової вартості за 2015-2019 рр. свідчить про те, що балансова вартість кредитного портфелю зменшилась на 76,91 %. Найменший кредитний портфель спостерігався в 2016 році 3553 тис. грн . Щодо ризику загальної ліквідності, то кредити до 1 місяця та від 3 місяців до 1 року суттєво зменшилися (26,61 % та 13,75 % відповідно в 2019 році порівняно з 2015 роком). Однак кредитів більше 5 років в 2015-2019 роках немає.

Таблиця 6.

Аналіз ризику загальної ліквідності кредитного портфеля АТ «АБ «РАДАБАНК» за строками погашення у 2015-2019 рр., тис. грн.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношенн я 2019 р. до 2015 р., %
До 1 місяця	32188	94	25604	8102	8564	26,61
Від 1 до 3 місяців	48328	206	8234	35554	27057	55,99
Від 3 місяців до 1 року	204232	3253	16506	9281	28075	13,75
Від 1 до 5 років	9939	-	-	305	4347	43,74
Більше 5 років	-	-	-	-	-	-
Всього кредитів	294687	3553	50344	53242	68043	23,09

Джерело: розраховано автором на підставі <https://www.radabank.com.ua/ua/finansovaya-otchetnost/>

Як бачимо, через недосконале фінансове управління ризиками у комерційних банках дещо погіршилася якість кредитного портфеля, що спричиняє збитковості банківської діяльності.

Стратегія й тактика банків щодо отримання та надання кредитів і є сутністю його кредитної політики. На наш погляд кредитна політика – це сукупність дій, які направлені на створення умов щодо ефективного розміщення залучених коштів у кредитування для отримання стабільних прибутків банків. Коли банк формує кредитну політику, то він зазначає що кредитні операції створюють вагомому частину прибутку банку. Будь-який банк створює власну кредитну політику, але враховує економічні, політичні, географічні, організаційні фактори, тощо, які мають вплив на його діяльність.

Кредитна політика АТ «АБ «РАДАБАНК» описує загальну ціль та шляхи її здійснення:

- пріоритетні напрями кредитування за галузевою приналежністю та юридичним статусом;
- вигідну для банку лінійку кредитів та кредитних рахунків;
- кредити, від яких треба відмовитися;
- визначити коло позичальників банку, в тому числі небажаних;
- окреслити політику надання кредитів фізичним особам;
- комплекс заходів контролю якості кредитного портфеля банку.

Отже, кредитна політика комерційного банку є визначальним елементом процесу оптимізації його кредитного портфеля, в тому числі моніторингу ліквідності забезпечення, визначає довгострокову стратегію в сфері кредитування, враховує загальний напрям функціонування банку.

Висновки з проведеного дослідження. Підтверджено, що рішення про надання кредитів комерційними банками приймається на кредитному комітеті банку в рамках попередньо затвердженої

кредитної політики банку. Застосування аналізу та моніторингу кредитного портфеля банку, наданого забезпечення (його якості та ліквідності), як вагомого важеля практичного впровадження елементів кредитної політики комерційного банку, доводять фінансово-економічну стабільність комерційного банку зокрема та банківської системи України загалом.

Зазначимо, що на кількість проблемних кредитів впливає не тільки структура кредитного портфелю, але й характер поведінки банку на ринку (агресивний чи поміркований), процентна політика тощо.

Отже, мета і цілі кредитної політики комерційного банку АТ «АБ «РАДАБАНК» полягають у подальшому якісному зростанні його ліквідності, закріпленні іміджу надійного, універсального банку для клієнтів, наданні повного спектру послуг, отриманні прибутку для власного розвитку, максимізації добробуту акціонерів у вигляді зростання ринкової вартості акцій Банку, а також задоволенні потреб клієнтів, партнерів у високоякісних банківських послугах.

Бібліографічний список.

1. Вожжов С.В., Злагодох О.С. Економічна сутність банківської ліквідності. Вісник СевНТУ: зб. наук. пр. Вип. 109/2010. Серія: Економіка і фінанси. Севастополь, 2010. С. 14-19.
2. Євенко Т. І. Управління ліквідністю банківських установ. Економічний часопис-XXI. 2013. С. 27-30.
3. Лис І. Удосконалення управління ліквідністю банку в умовах світової фінансової кризи. Банківська справа. 2009. № 4. С. 19-25.
4. Руденок О.О., Волкова В.В. Управління ліквідністю банку в умовах переходу до нових стандартів Базеля III. Економіка і організація управління. № 1 (29). 2018. С.104-111.
5. Фінансова звітність АТ «АБ «РАДАБАНК» URL: <https://www.radabank.com.ua/ua/finansovaya-otchetnost/>
6. Хіміч Н. О. Управління ліквідністю комерційних банків України в умовах нестабільності фінансових ринків. Регіональна економіка. 2008. № 3. С. 76-83.
7. Хоружий Д. Сучасні тенденції впровадження положень Базеля III. Вісник Національного банку України. 2015. С. 60-65.

References.

1. Vozhzhov, S.V. and Zlahodukh. O.S. (2010), "The economic essence of bank liquidity", Visnyk SevNTU: zb. nauk. pr. Serii: Ekonomika i finansy, vol. 109, pp. 14-19.
2. Yevenko T. I. (2013), "Liquidity management of banking institutions", Ekonomichnyj chasopys-XXI, pp. 27-30.
3. Lys I. (2009), "Improving the bank's liquidity management in the global financial crisis", Bankiv'ska sprava, Vol. 4, pp. 19-25.
4. Rudenok, O.O. and Volkova, V.V. (2018), "Liquidity management of the bank in the transition to the new standards of Basel III", Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia, Vol. 1(29), pp. 104-111.
5. АТ «АБ «РАДАБАНК» (2021), "Financial Statements", available at: <https://www.radabank.com.ua/ua/finansovaya-otchetnost/> (Accessed 10 March 2021).
6. Khimich N. O. (2008), "Liquidity management of commercial banks of Ukraine in the conditions of instability of financial markets", Rehional'na ekonomika, vol 3, pp. 76-83.
7. Khoruzhyj D. (2015), "Current trends in the implementation of the provisions of Basel III", Visnyk Natsional'noho banku Ukrainy, pp. 60-65.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2021 р.